

**REPUBLIKA HRVATSKA
ISTARSKA ŽUPANIJA
ŽUPAN**

KLASA:301-01/17-01/01
URBROJ: 2163/1-0178-17-2
Pula, 14. ožujka 2017.

**SKUPŠTINA ISTARSKE ŽUPANIJE
N/r. predsjednika Valtera Drandića
Dršćevka 3
52 000 PAZIN**

PREDMET: Informacija o stanju gospodarstva Istarske županije

Na temelju članka 65. Statuta Istarske županije („Službene novine Istarske županije“ br. 10/09, 4/13, 16/16 i 1/17), župan Istarske županije donosi dana 14. ožujka 2017. godine slijedeći

ZAKLJUČAK

1. Prihvaća se nacrt i utvrđuje prijedlog Zaključka o prihvaćanju informacije o stanju gospodarstva Istarske županije.
2. Akt iz točke 1. ovog Zaključka upućuje se Skupštini Istarske županije na raspravu i donošenje.
3. Za izvjestitelja na Skupštini Istarske županije određuje se župan Istarske županije mr.sc. Valter Flego.
4. Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

**ŽUPAN
mr.sc. Valter Flego**

Na temelju članka 43. i 84. Statuta Istarske županije („Službene novine Istarske županije“ br.10/09, 4/13, 16/16 i 1/17), u postupku razmatranja Izvješća o stanju gospodarstva Istarske županije, Skupština Istarske županije na sjednici održanoj dana _____2017. godine donosi slijedeći

ZAKLJUČAK

1. Prihvaća se Informacija o stanju gospodarstva Istarske županije.
2. Akt iz točke 1. nalazi se u prilogu ovog Zaključka i sastavni je dio istog.
3. Ovaj Zaključak stupa na snagu osmog dana od objave u „Službenim novinama Istarske županije“.

Klasa:
Urbroj:
Pazin, _____2017.

**REPUBLIKA HRVATSKA
SKUPŠTINA ISTARSKE ŽUPANIJE**

**PREDSJEDNIK
Valter Drandić**

O B R A Z L O Ź E N J E

I. PRAVNI TEMELJ

Pravni temelj za donošenje ovog akta sadržan je u članku 43. stavak 1. točka 28. Statuta Istarske županije („Službene novine Istarske županije“ br. 10/09, 4/13, 16/16 i 1/17), kojim je propisano da Skupština razmatra i druga pitanja od interesa za predstavničko tijelo Istarske županije i čl. 84. istog Statuta koji propisuje da Skupština Istarske županije na temelju prava i ovlaštenja utvrđena propisima i ovim Statutom donosi: Statut, odluke, Proračun, Završni račun Proračuna, preporuke, rješenja, zaključke, upute, naputke, deklaracije, rezolucije, povelje, zahvalnice, te daje autentična tumačenja akata koje donosi.

II. OSNOVNA PITANJA KOJA SE RJEŠAVAJU OVIM ZAKLJUČKOM I POSLJEDICE KOJE ĆE NASTUPITI NJEGOVIM DONOŠENJEM

Ovim se Zaključkom Skupštini Istarske županije dostavlja na raspravu i donošenje Informacija o stanju gospodarstva Istarske županije, koja je izrađena na temelju dostupnih i usporedivih podataka Državnog zavoda za statistiku (DSZ), Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO), Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Financijske agencije (FINA), Hrvatske gospodarske komore, Županijske komore Pula (HGK ŽK Pula), Hrvatske obrtničke komore i Obrtničke komore Istarske županije u svrhu prikaza aktualnog stanja u istarskom gospodarstvu.

III. FINANCIJSKA SREDSTVA

Za provedbu ovog akta nisu potrebna financijska sredstva.

IV. ROK ZA IZVRŠENJE

U roku od 8 dana od objave u „Službenim novinama Istarske županije“.

V. PRIJEDLOG ZAKLJUČKA

U prilogu se dostavlja Zaključak župana Istarske županije, prijedlog Zaključka Skupštine Istarske županije s obrazloženjem i tekst Informacije o stanju gospodarstva Istarske županije.

INFORMACIJA O STANJU GOSPODARSTVA ISTARSKE ŽUPANIJE

Pula, ožujak 2017.

SADRŽAJ

1. UVOD	2
2. FINANCIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA PODUZETNIKA U 2015. GODINI	3
3. STANJE U OBRTNIŠTVU	16
4. OSTALI POKAZATELJI	19
4.1 ZAPOSLENOST	19
4.2 NEZAPOSLENOST	20
4.3 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD – BDP.....	21
4.4. INDEKS GOSPODARSKE SNAGE	23
5. POTICANJE KONKURENTNOSTI PODUZETNIKA	25
6. ZAKLJUČNO	26

1. UVOD

Prikaz stanja gospodarstva Istarske županije je učinjen na osnovu dostupnih statističkih podataka uz objektivne teškoće, zbog nedostatka i/ili neažurnosti podataka za razinu županija; različite metodologije praćenja te česte nemogućnosti kvalitetne usporedbe objavljenih podataka. Primjerice Državni zavod za statistiku prati podatke o zaposlenima po djelatnostima tako da zaposlene u poslovnim subjektima prati sa stanjem na dan 31.03. određene godine, a podatke o zaposlenima u obrtima i slobodnim profesijama objavljuje tromjesečno, te nisu moguće usporedbe. Stoga se za utvrđivanje sveukupnog broja zaposlenih koriste podaci Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje o broju osiguranika, na način da se od ukupnog broja oduzme osnovica osiguranja „produženo osiguranje“. Ovi podaci sadrže slijedeće osnove osiguranja koje se smatraju radnim odnosom: radnici kod pravnih i fizičkih osoba, obrtnici, poljoprivrednici, samostalne profesionalne djelatnosti, osiguranici zaposleni kod međunarodnih organizacija u inozemstvu i hrvatski državljani zaposleni na teritoriju Republike Hrvatske kod poslodavaca sa sjedištem u inozemstvu.

Treću vrstu podataka o broju zaposlenih objavljuje FINA temeljem predanih GFI poduzetnika. Taj broj je značajno manji od stvarnog broja zaposlenih; ali se koristi kako bi se mogli analizirati različiti financijski pokazatelji poslovanja po zaposlenom, što nikako drugačije ne bi bilo moguće.

Nakon pristupanja Republike Hrvatske u članstvo EU, Državni zavod za statistiku više ne objavljuje podatke o robnoj razmjeni na razini županija, pa se od 2013. godine za taj podatak koriste podaci FINE koji nisu usporedivi sa podacima do 2012. godine.

Jedini izvor informacija o visini i strukturi bruto domaćeg proizvoda (BDP) za razinu županija objavljuje Državni zavod za statistiku, ali s duljim vremenskim odmakom. Trenutno je objavljen podatak za 2014. godinu.

Za ovu analizu najviše su korišteni podaci Financijske agencije na temelju obrade Godišnjih financijskih izvještaja (GFI) koje su obveznici prema Zakonu o računovodstvu predali u zakonski predviđenom roku u Registar GFI.

Premda ti podaci ne uključuju rezultate poslovanja svih poduzetnika županije, smatramo ih reprezentativnima jer su GFI predali svi veliki i srednji poduzetnici te najveći broj malih poduzetnika. Obrtnici su, kao fizičke osobe, obveznici poreza na dohodak, te su njihovi rezultati poslovanja prikazani zasebno.

Osim podataka Financijske agencije, za izradu ove informacije korišteni su podaci Državnog zavoda za statistiku (DZS), Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO), Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (HZZ), Financijske agencije (FINA), Hrvatske gospodarske komore Županijske komore Pula (HGK ŽK Pula), Hrvatske obrtničke komore i Obrtničke komore Istarske županije.

2. FINANCIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA PODUZETNIKA U 2015. GODINI

Prikaz financijskih pokazatelja poslovanja poduzetnika Istarske županije u 2015. godini izrađen je na osnovu podataka FINE.

Prema Zakonu o računovodstvu za razvrstavanje, koji je bio na snazi u 2015. godini, vrijedili su slijedeći kriteriji za razvrstavanje poduzetnika prema veličini:

Mali poduzetnici su oni koji ne prelaze dva od slijedećih uvjeta:

- ukupna aktiva 32,5 milijuna kuna, prihod 65 milijuna kuna i prosječan broj zaposlenih tijekom poslovne godine 50.

Srednje veliki poduzetnici su oni koji ne prelaze dva od slijedećih uvjeta:

- ukupna aktiva 130 milijuna kuna, prihod 260 milijuna kuna i prosječan broj zaposlenih tijekom poslovne godine 250.

Veliki poduzetnici su oni koji prelaze dva uvjeta za srednje poduzetnike.

OSNOVNI POKAZATELJI POSLOVANJA PODUZETNIKA IŽ U 2015. GODINI

Opis	Ukupno			Usporedba u odnosu na 2015. po veličini poduzetnika					
	2014.	2015.	Index	Mali	%	Srednji	%	Veliki	%
Broj poduzetnika	9.429	9.552	101,3	9.465	99,09	70	0,73	17	0,18
Broj zaposlenih	44.020	46.092	104,7	27.092	59	7.841	17	11.159	24
Prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom u kunama	4.985	5.105	102,4	4.229	indeks 83	5.966	indeks 117	6.630	indeks 130
<i>Iznosi u 000 kuna</i>									
Ukupni prihodi	27.249.563	30.746.118	112,8	13.945.367	45	5.228.324	17	11.572.427	38
Ukupni rashodi	26.347.509	27.621.835	104,8	13.722.465	50	5.066.637	18	8.832.734	32
Porez na dobit	254.405	744.883	292,8	181.342	24	37.475	5	526.066	71
Dobit razdoblja	2.417.509	3.555.763	147,1	877.420	25	198.971	6	2.479.372	70
Gubitak razdoblja	1.769.860	1.176.363	66,5	835.860	71	74.759	6	265.745	23
Neto financijski rezultat (dobit – gubitak)	647.649	2.379.400	367,4	41.561	2	124.212	5	2.213.627	93
Izvoz	7.483.614	8.530.730	114,0	2.136.192	25	1.554.734	18	4.839.804	57
Uvoz	3.854.260	4.275.066	110,9	1.351.179	32	1.163.926	27	1.759.960	41
Trgovinski saldo	3.629.354	4.255.664	117,3	785.012	18	390.808.	9	3.079.844	72
Investicije u novu dugotrajnu imovinu	1.824.246	2.568.710	140,8	1.314.983	51	248.409	10	1.005.319	39

Izvor: FINA; Obrada UO za gospodarstvo

Ukupno 9.552 poduzetnika je predalo GFI za 2015. godinu, što je 123 poduzetnika više (1,3 %) nego za 2014. godinu; od čega 9.465 spada u kategoriju malih, 70 u kategoriju srednjih, a 17 je velikih poduzetnika.

Osnovni pokazatelji poslovanja poduzetnika u 2015. u odnosu na 2014. godinu, temeljem predanih GFI su:

- povećanje ukupnog broja zaposlenih za 4,7 %
- povećanje prosječne mjesečne neto plaće za 2,4 %
- povećanje ukupnog prihoda za 12,8 %
- povećanje ukupnih rashoda za 4,8 % (2,67 puta manje od povećanja ukupnog prihoda)
- povećanje poreza na dobit za 192,8 %
- povećanje dobiti za 47,1 %
- smanjenje gubitka za 33,5 %
- povećanje neto financijskog rezultata, kao razlike između dobiti i gubitka, za 267,4 % što je evidentirano kao najveće povećanje dobiti među hrvatskim županijama
- povećanje izvoza za 14 %
- povećanje uvoza za 10,9 %
- povećanje pozitivnog trgovinskog salda za 17,3 %; evidentno je da je vrijednost izvoza dvostruko veća od vrijednosti uvoza
- povećanja investicija u novu dugotrajnu imovinu za 40,8 %.

Usporedbom pokazatelja poslovanja u 2015. godini po veličini poduzetnika, evidentna su slijedeća obilježja:

- od ukupnog broja 9.552 poduzetnika, 9.465 ili 99,09 % spada u kategoriju malih, 70 ili 0,73% u kategoriju srednjih i 17 ili 0,18 % u kategoriju velikih.

Mali poduzetnici zapošljavaju 59 % svih zaposlenih, ostvaruju prosječnu plaću od 4.229 kuna, što je manje od prosječne plaće u županiji (5.105 kuna) za 17 %, sudjeluju u stvaranju ukupnog prihoda županije sa 45 %, u ukupnom rashodu sa 50 %, plaćanju poreza na dobit sa 24 %, sa 25 % u formiranju dobiti, 71 % u stvaranju gubitaka, ostvarenju samo 2 % neto financijskog rezultata, sa 25 % u izvozu, 32 % u uvozu, 18 % u trgovinskom saldu te sa 51 % u investicijama u novu dugotrajnu imovinu. Imaju najveći broj zaposlenih s nižim prosječnim plaćama od županijskog prosjeka, pa premda sudjeluju u gotovo 1/2 ukupnih prihoda i rashoda, 1/4 izvoza, 1/3 uvoza, 1/5 trgovinskog salda i u 1/2 investicija, ostvaruju relativno skroman konačni financijski rezultat u kojem sudjeluju sa samo 2 %.

Srednje veliki poduzetnici su zastupljeni u ukupnom broju poduzetnika sa 0,73 %, zapošljavaju 17 % radnika, ostvaruju prosječnu neto plaću od 5.966 kuna što je 17 % više od prosjeka županije, sudjeluju u ukupnom prihodu sa 17 %, u rashodima 18 %, neto financijskom rezultatu sa 5%, u izvozu sa 18 %, uvozu 27%, trgovinskom saldu 9 % te investicijama sa 10 %.

Premda u Istarskoj županiji ima samo 17 velikih poduzetnika ili 0,18 % od ukupnog broja poduzetnika koji su predali GFI, oni zapošljavaju ¼ svih zaposlenih, isplaćuju neto plaću od 6.630 kuna što je 30 % više od županijskog prosjeka, sudjeluju u ukupnom prihodu sa 38 %, u rashodima 71 %, ostvarenu dobiti 70 %, u gubitku 23 %, u neto financijskom rezultatu sa čak 93 %, u izvozu 57 %, uvozu 41 %, trgovinskom saldu sa 72 % i u investicijama sa 39 %.

Promatrajući ostvarenje ukupnog prihoda i dobiti po zaposlenom, evidentno je da su mali poduzetnici ostvarili ukupni prihod po poduzetniku u vrijednosti od 514.741 kunu, srednji 666.793 kune i veliki 792.102 kune. Međutim, promatrajući visinu ostvarene neto dobiti po zaposlenom razlike su velike – mali poduzetnici su ostvarili prosječnu dobit po zaposlenom od 1.534 kune, srednji 15.841, a veliki 198.513 kune. U konačnici, sagledavajući ukupni rezultat poslovanja istarskog gospodarstva, sve kategorije poduzetnika po veličini su ostvarile pozitivan financijski rezultat, odnosno dobit.

INFORMACIJA O STANJU GOSPODARSTVA ISTARSKE ŽUPANIJE

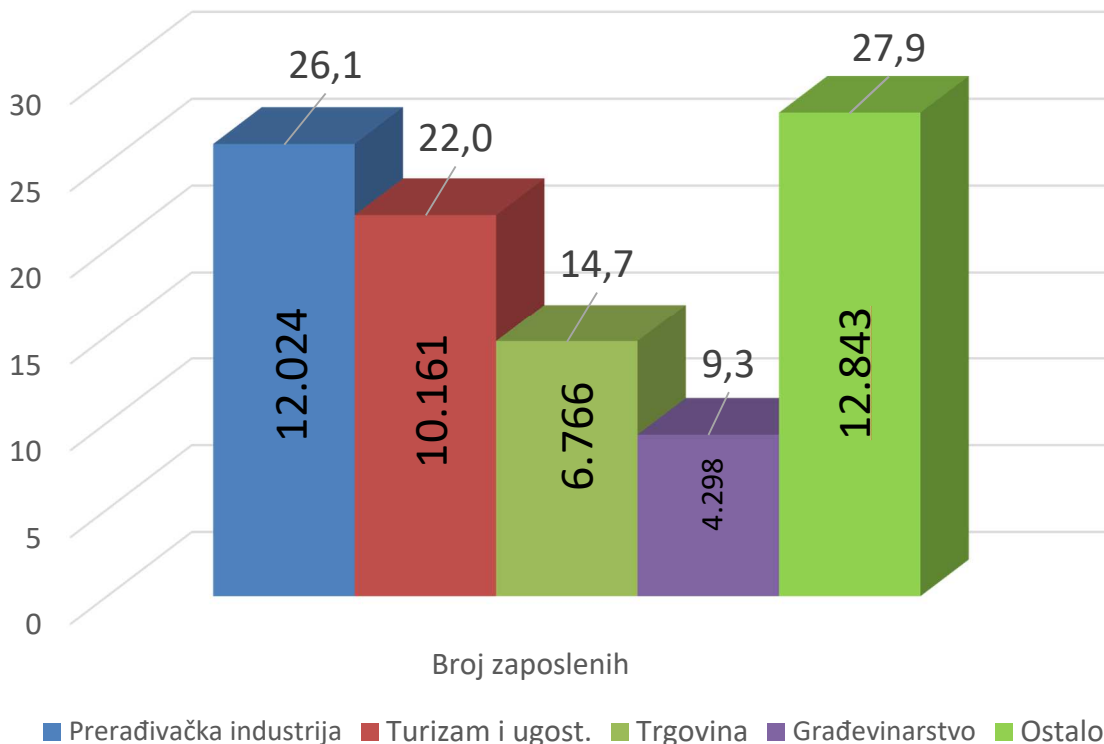
REZULTATI POSLOVANJA PODUZETNIKA U 2015., PREMA DJELATNOSTIMA

Djelatnost	BROJ ZAPOSLENIH	%	UKUPNI PRIHOD	%	NETO FINANC. REZULTAT (DOBIT)	%	TRGOVINSKI SALDO	%	INVESTICIJE	%	PROSJEČNA NETO PLAĆA	indeks 5.105=100
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	701	1,5	393.142	1,3	-8.776	0	32.650	1	107.175	4,2	4.336	85
B Rudarstvo i vađenje	145	0,3	146.117	0,5	-942	0	32.797	1	5.802	0,2	6.232	122
C Prerađivačka industrija	12.024	26,1	7.546.238	24,5	83.747	4	1.417.628	33	381.624	14,9	5.283	103
D Opskrba el.energijom, plinom, parom i klimatizacija	51	0,1	727.436	2,4	2.394	0	-455.207	-11	66.859	2,6	6.143	120
E Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda,	1.548	3,4	599.036	1,9	708	0	23.230	1	417.064	16,2	6.080	119
F Građevinarstvo	4.298	9,3	2.058.678	6,7	-92.178	-4	-98.715	-2	146.450	5,7	4.050	79
G Trgovina	6.766	14,7	6.114.110	19,9	68.377	3	-211.024	-5	138.788	5,4	4.358	85
H Prijevoz i skladištenje	1.309	2,8	715.159	2,3	45.890	2	161.377	4	52.959	2,1	5.084	100
I Turizam i ugostiteljstvo	10.161	22,0	5.249.193	17,1	388.341	16	2.643.288	62	910.732	35,5	5.711	112
J Informacije i komunikacije	1.385	3,0	483.298	1,6	20.722	1	197.011	5	10.734	0,4	6.493	127
K Financijske djelatnosti i djel. osiguranja	74	0,2	18.422	0,1	2.379	0	-535	0	137	0,0	4.422	87
L Poslovanje nekretninama	474	1,0	313.794	1,0	-66.830	-3	-11.267	0	99.705	3,9	4.038	79
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	3.278	7,1	4.512.252	14,7	1.905.372	80	97.957	2	27.545	1,1	5.835	114
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1.929	4,2	1.241.757	4,0	16.855	1	409.637	10	85.516	3,3	4.094	80
O Javna uprava i obrana; obavezno soc. osiguranje	10	0,0	3.066	0,0	591	0	0	0	7	0,0	6.010	118
P Obrazovanje	315	0,7	55.808	0,2	2.802	0	354	0	1.580	0,1	3.958	78
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	514	1,1	134.554	0,4	17.239	1	251	0	9.405	0,4	4.476	88
R Umjetnost, zabava i rekreacija	658	1,4	331.699	1,1	-12.303	-1	14.216	0	51.873	2,0	4.626	91
S Ostale uslužne djelatnosti	450	1,0	94.281	0,3	3.690	0	1.713	0	2.234	0,1	3.609	71
Ukupno	46.092	100,0	30.746.118	100,0	2.379.400	100	4.255.664	100	2.568.710	100,0	5.105	

Izvor: FINA (GFI), Obrada UO za gospodarstvo

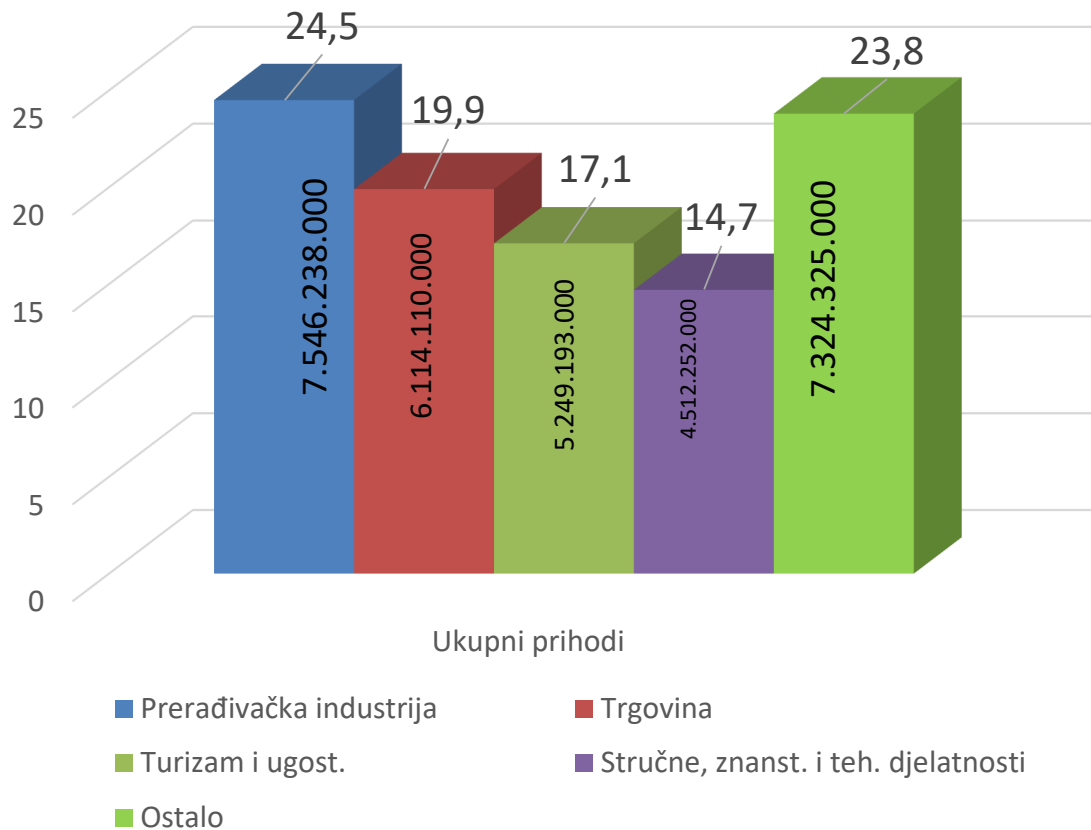
Struktura zaposlenih prema djelatnostima

- u postotcima od ukupnog broja zaposlenih

U prerađivačkoj industriji je, prema podacima iz GFI za 2015. godinu, bilo zaposleno 12.024 radnika ili 26,1 % svih zaposlenih. Slijede djelatnosti turizam i ugostiteljstvo sa 10.161 zaposlenim ili 22,0 %; trgovina sa 6.766 zaposlenih što čini 14,7 %; građevinarstvo sa 4.298 zaposlenih osoba (9,3 %); stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti sa 3.278 zaposlenih (7,1 %); administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti u kojima je zaposleno 1.929 osoba ili 4,2 %. Na sve ostale djelatnosti otpada ostatak od 16,6 %.

Struktura ukupnih prihoda
- u postotcima od ukupnih prihoda

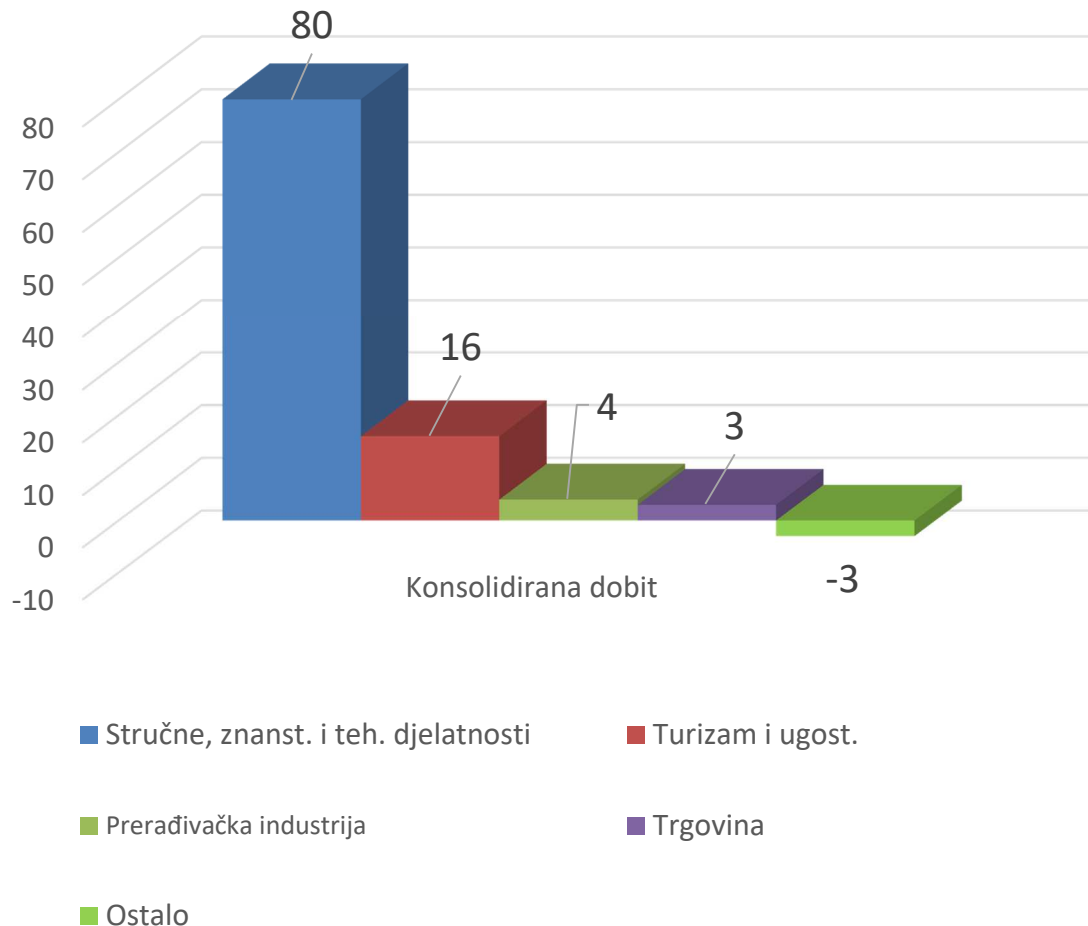

U gospodarstvu Istarske županije četiri djelatnosti ostvaruju $\frac{3}{4}$ ukupnog prihoda županije.

Prerađivačka industrija ima najveći udio stvaranju ukupnog prihoda od 24,5 % ili 7,5 milijardi kuna. U djelatnosti trgovine ostvaren je ukupni prihod u iznosu od 6,1 milijarde kuna što čini gotovo 1/5 svih prihoda gospodarstva županije. Turizam i ugostiteljstvo je treća djelatnost u ostvarenju ukupnog prihoda sa 5,3 milijarde kuna ili 17,1 % .

Struktura konsolidirane dobiti

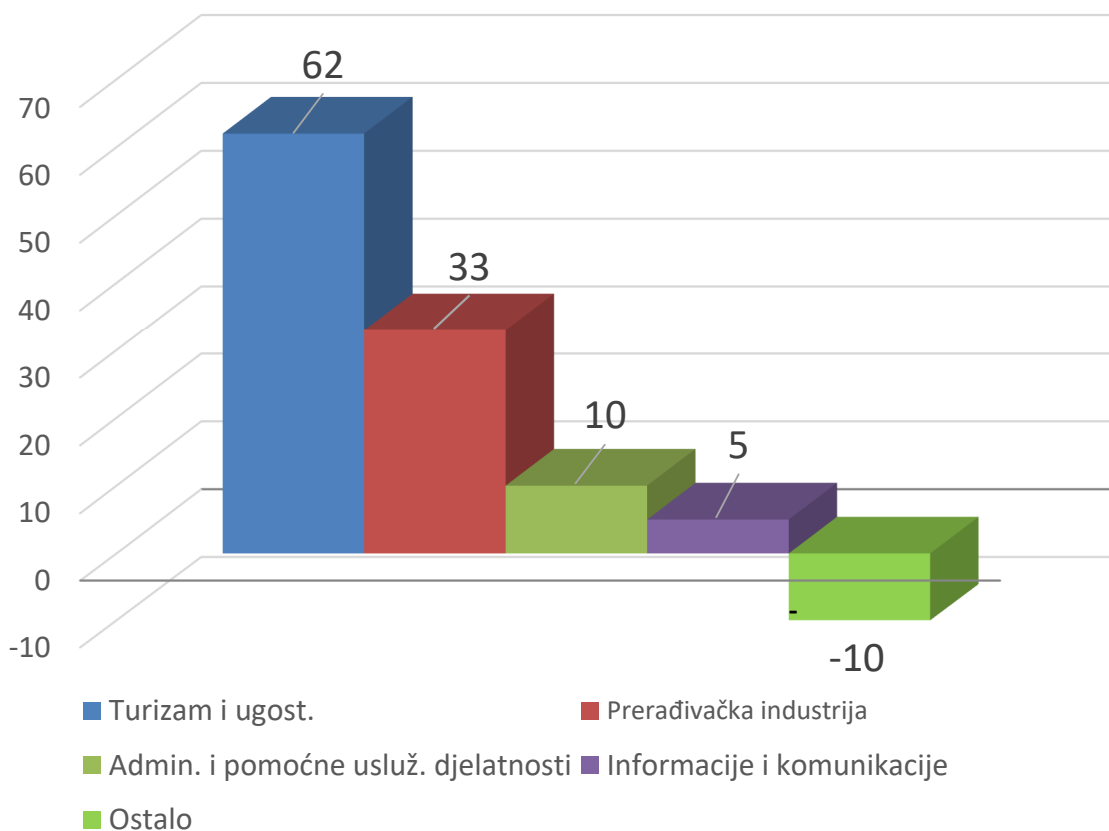
- u postotcima od ukupne konsolidirane dobiti (dobit-gubitak)

Najveća neto dobit od 1,9 milijardi kuna ostvarena je u djelatnosti stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti što predstavlja 80 % ukupno ostvarene neto dobiti. Slijedi turizam i ugostiteljstvo sa 388 milijuna kuna dobiti ili 16 %, prerađivačka industrija sa 83 milijuna kuna (4 %) i trgovina sa 68 milijuna kuna (3 %).

Gubitak u poslovanju je evidentiran u djelatnosti građevinarstva u iznosu od 92 milijuna kuna; poslovanju nekretninama 67 milijuna; u djelatnosti umjetnost, zabava i rekreacija 12 milijuna; poljoprivredi gotovo 9 milijuna i u djelatnosti rudarstvo i vađenje u iznosu od 1 milijun kuna.

Struktura trgovinskog salda - u postocima

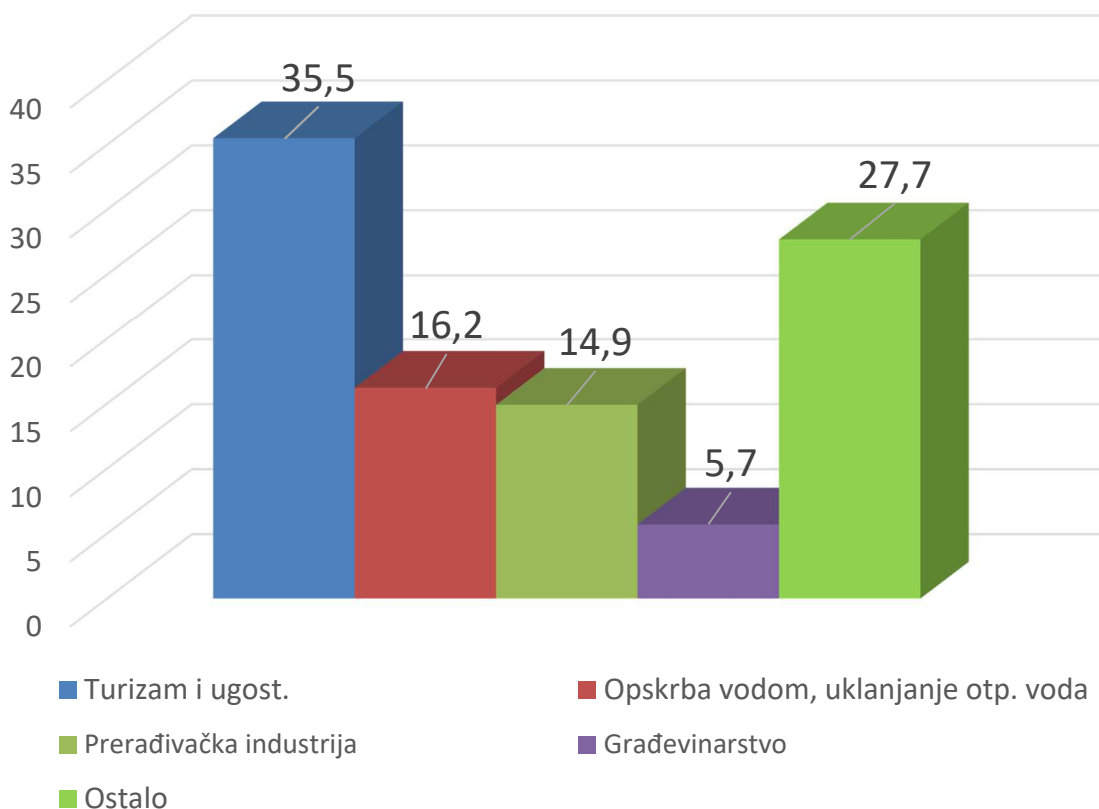

U djelatnosti turizam i ugostiteljstvo je ostvareno je 2,6 milijarde kuna pozitivnog trgovinskog salda ili 62 %; prerađivačka industrija ima udio od 33% ili 1,4 milijarde; 10 % ili 409 milijuna je ostvareno u administrativnim i pomoćnim uslužnim djelatnostima; 5 % ili 197 milijuna u djelatnosti informacije i komunikacije te 4 % ili 161 milijun kuna u djelatnosti prijevoz i skladištenje.

Istru je u 2016. godini posjetilo 3,8 milijuna gostiju koji su ostvarili preko 23 milijuna noćenja. U odnosu na 2015. godinu povećan je broj dolazaka za 11,7 %, a broj noćenja za 10,3 %.

Negativni trgovinski saldo od 455 milijuna kuna je evidentiran u djelatnostima opskrba električnom energijom i plinom, trgovini 211 milijuna, građevinarstvu 99 milijuna, poslovanju nekretninama 22 milijuna te u financijskim djelatnostima i osiguranju po 0,5 milijuna kuna.

Struktura investicija prema djelatnostima - u postotcima od ukupnih investicija

Investicije su evidentirane u svim djelatnostima, a najviše u turizmu i ugostiteljstvu s udjelom od 35,5 % , opskrbi vodom i uklanjanju otpadnih voda od 16,2 % , prerađivačkoj industriji od 14,9 %; građevinarstvu 5,7 % , trgovini 5,4 % te poljoprivredi 4,2 %.

PROSJEČNA MJESEČNA NETO PLAĆA

Djelatnosti u kojima je isplaćena veća prosječna mjesečna plaća od županijskog prosjeka od 5.105 kuna jesu: informacije i komunikacije za 27 % , rudarstvo i vađenje za 22 % , opskrba električnom energijom i plinom za 20 % , opskrba vodom i uklanjanje otpadnih voda za 19 % , javna uprava za 18 % , stručne znanstvene i tehničke djelatnosti za 14 % , turizam i ugostiteljstvo za 12 % i prerađivačka industrija za 3 %.

Niže plaće od županijskog prosjeka su isplaćene u djelatnostima: obrazovanje za 22 % , poslovanje nekretninama i građevinarstvo za 21 % , administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti za 20 % , trgovina i poljoprivreda za 15 % , financije i osiguranje za 13 % , zdravstvena zaštita i socijalna skrb za 12 % te umjetnost, zabava i rekreacija za 9 %.

USPOREDBA POKAZATELJA PO ŽUPANIJAMA za 2015.

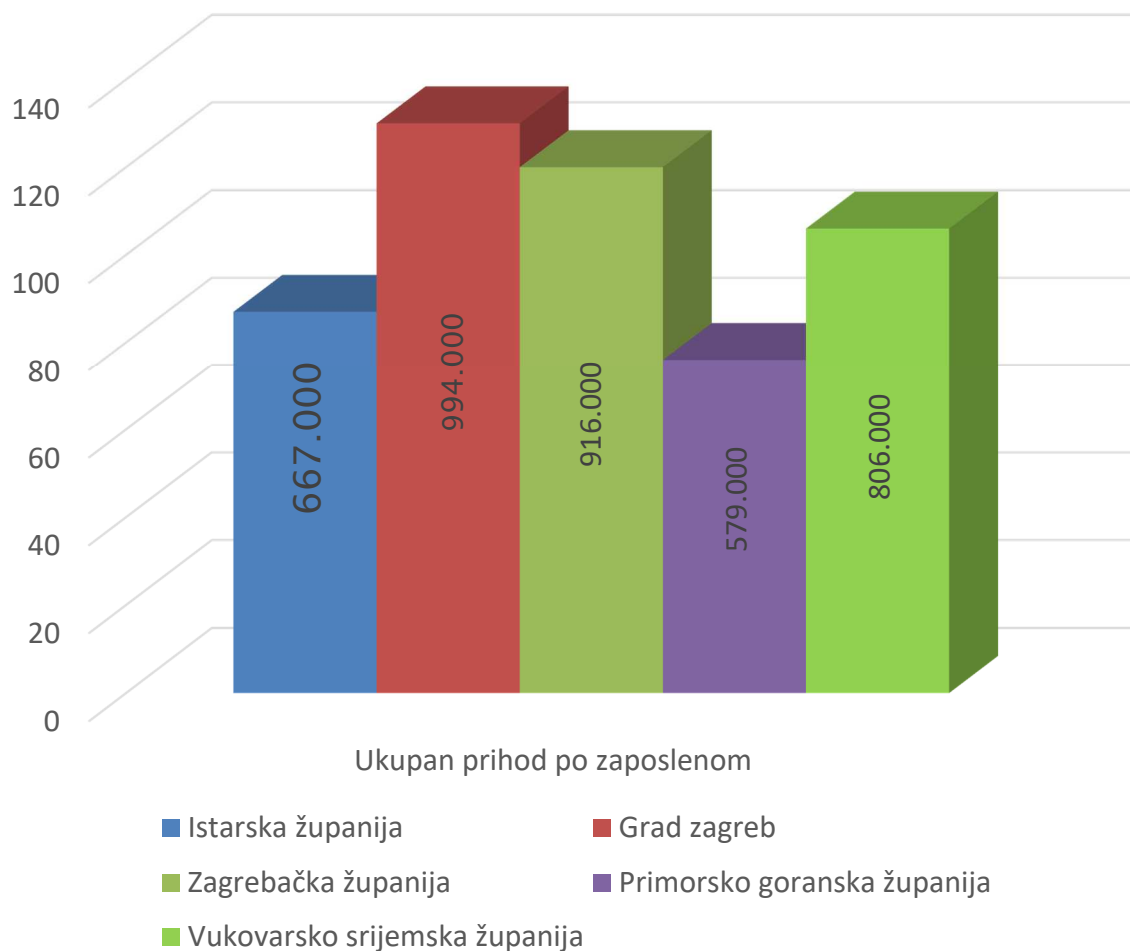
UKUPNI PRIHOD PO ZAPOSLENOM U REPUBLICI HRVATSKOJ I ŽUPANIJAMA

Županija	Broj zaposlenih	Ukupni prihod u 000 kuna	Ukupni prihod po zaposlenom u 000 kuna	Indeks RH = 100
Grad Zagreb	330.102	328.040.304	994	130
Istarska	46.092	30.746.118	667	87
Zagrebačka	47.988	43.974.561	916	120
Splitsko dalmatinska	70.498	40.558.929	575	75
Primorsko goranska	60.070	34.762.529	579	76
Karlovačka	15.371	8.360.924	544	71
Koprivničko križevačka	15.211	9.572.452	629	83
Vukovarsko srijemska	17.217	13.869.566	806	106
Krapinsko zagorska	18.378	10.128.028	551	72
Međimurska	25.316	12.074.344	477	63
Zadarska	21.095	12.547.886	595	78
Varaždinska	38.182	22.642.839	593	78
Osječko baranjska	37.475	24.299.172	648	85
Bjelovarsko bilogorska	14.073	7.224.565	513	67
Dubrovačko neretvanska	19.539	9.427.682	483	63
Brodsko posavska	15.089	7.940.810	526	69
Ličko senjska	4.017	1.856.096	462	61
Sisačko moslavačka	16.147	9.297.814	576	75
Virovitičko podravska	7.197	3.470.284	482	63
Šibensko kninska	11.570	5.381.208	465	61
Požeško slavonska	7.957	3.471.837	436	57
RH	838.584	639.647.947	763	100

Izvor: FINA (GFI), Obrada UO za gospodarstvo

Prosječni ukupni prihod po zaposlenom u Republici Hrvatskoj u 2015. godini je ostvaren u visini od 763.000 kuna. U samo tri županije je ostvaren veći i to u Gradu Zagrebu od 994.000 kuna ili 30 % više, u Zagrebačkoj županiji od 916.000 kuna ili 20 % te u Vukovarsko srijemskoj županiji od 806.000 kuna ili 6 % više od prosjeka.

Indeks ukupnog prihoda
po zaposlenom u Republici Hrvatskoj
- Indeks RH = 100

DOBIT PO ZAPOSLENOM U REPUBLICI HRVATSKOJ I ŽUPANIJAMA

Županija	Broj zaposlenih	Dobit u 000 kuna	Dobit po zaposlenom u 000 kuna	Indeks RH = 100
Grad Zagreb	330.102	17.673.113	53,5	125
Istarska	46.092	3.555.763	77,1	180
Zagrebačka	47.988	1.840.261	38,3	90
Splitsko dalmatinska	70.498	2.665.350	37,8	88
Primorsko goranska	60.070	1.960.467	32,6	76
Karlovačka	15.371	799.642	52,0	121
Koprivničko križevačka	15.211	597.101	39,3	92
Vukovarsko srijemska	17.217	638.820	37,1	87
Krapinsko zagorska	18.378	565.953	30,8	72
Međimurska	25.316	641.419	25,3	59
Zadarska	21.095	824.907	39,0	91
Varaždinska	38.182	915.289	24,0	56
Osječko baranjska	37.475	862.486	23,0	54
Bjelovarsko bilogorska	14.073	240.728	17,1	40
Dubrovačko neretvanska	19.539	860.193	44,0	103
Brodsko posavska	15.089	327.346	21,7	51
Ličko senjska	4.017	106.105	26,4	62
Sisačko moslavačka	16.147	270.479	16,8	39
Virovitičko podravska	7.197	145.714	20,2	47
Šibensko kninska	11.570	299.829	25,9	60
Požeško slavonska	7.957	134.920	17,0	40
RH	838.584	35.925.884	42,8	100

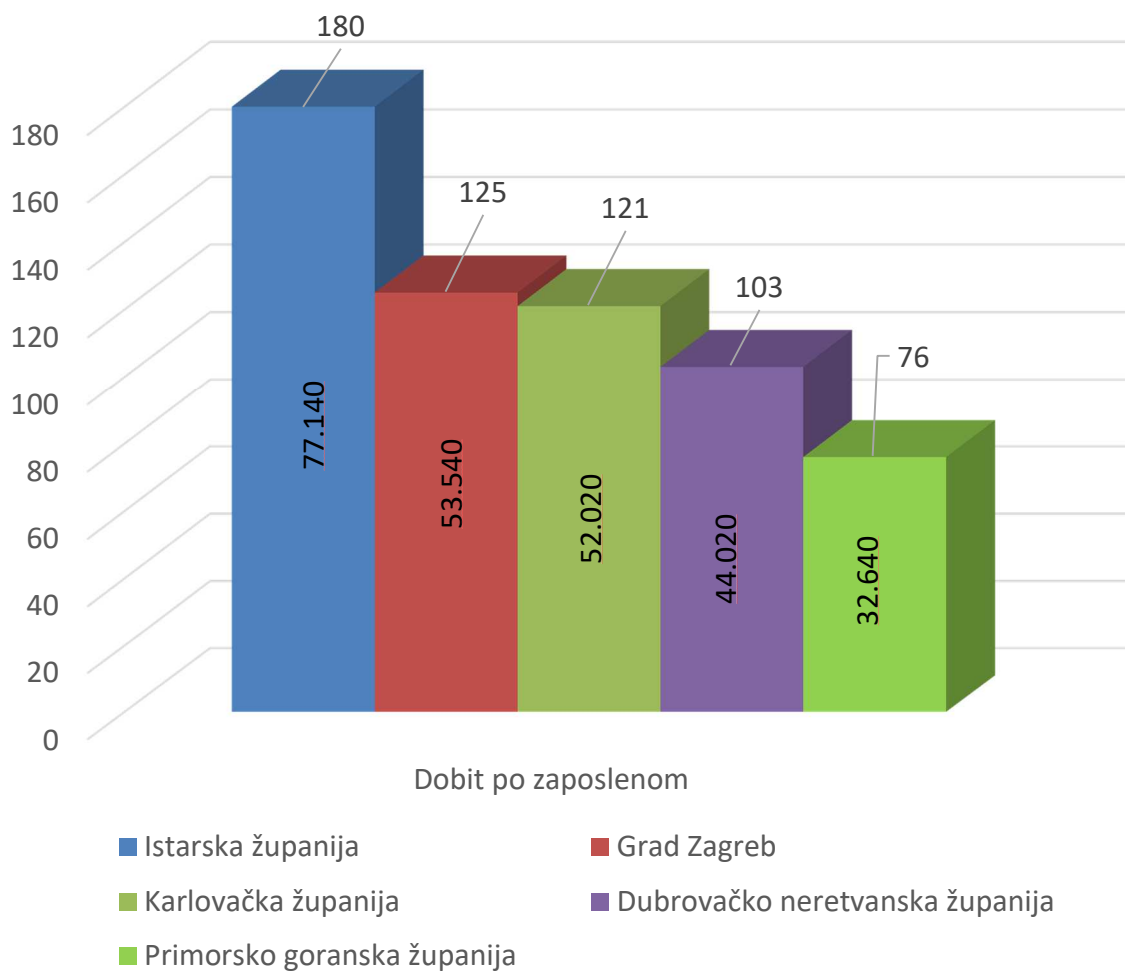
Izvor: FINA (GFI), Obrada UO za gospodarstvo

Istarsko gospodarstvo iskazuje daleko najveću dobit po zaposlenom u Republici Hrvatskoj, od čak 77.140 kuna, što je za 80 % više od hrvatskog prosjeka koji iznosi 42.840 kuna.

Ovakvom rezultatu najviše je doprinijela ADRIS grupa iz Rovinja sa najvećom iskazanom dobiti na razini države u iznosu od 1,84 milijarde kuna, ispred Hrvatske elektroprivrede koja je iskazala dobit veličine 1,74 milijarde kuna.

Po ovom pokazatelju najniže su rangirane županije Sisačko moslavačka, Požeško slavonska, Bjelovarsko bilogorska, Virovitičko podravska i Brodsko posavska u kojima je dobit po zaposlenom najmanje dvostruko niža od prosjeka Republike Hrvatske.

Indeks dobiti
po zaposlenom u Republici Hrvatskoj
indeks RH = 100

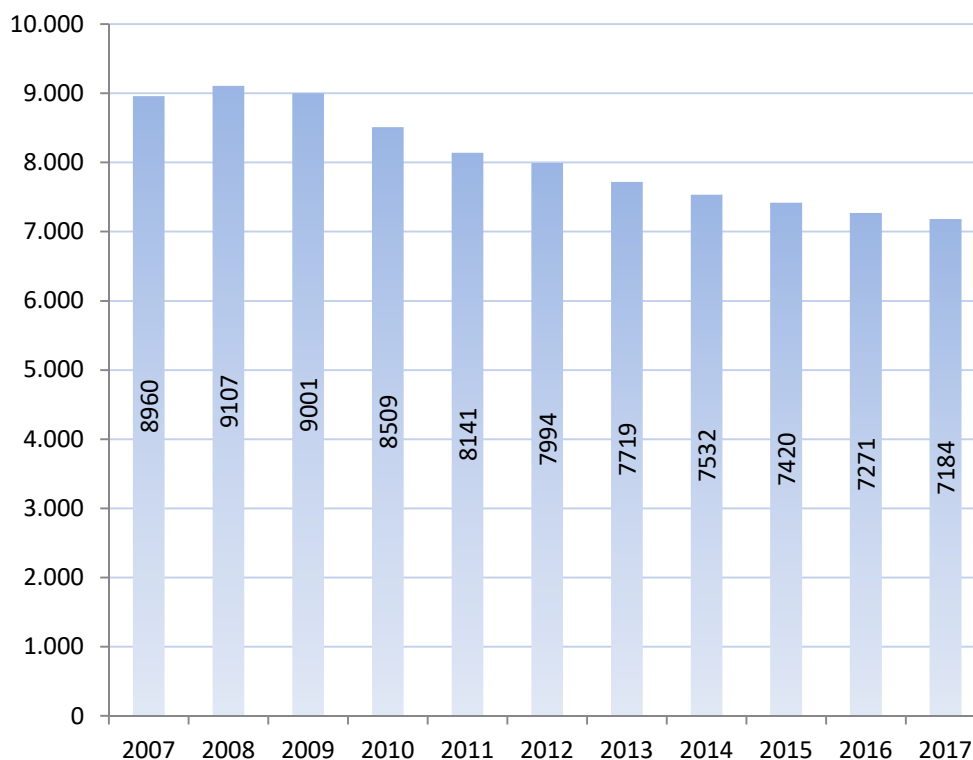
3. STANJE U OBRITNIŠTVU

Obrt je stručno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti u skladu sa Zakonom o obrtu, sa svrhom ostvarenja dohotka, odnosno dobiti. Registracija obrta se vrši upisom u Obrtni registar Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta, putem Službe za gospodarstvo Ureda državne uprave.

Obrtnici snose odgovornost za poslovanje cjelokupnom imovinom, osim one neophodne za obavljanje djelatnosti i stanovanje, za razliku od ostalih pravnih oblika za obavljanje djelatnosti. Kao fizičke osobe, obveznici su poreza na dohodak.

Informaciju o obrtima je ustupila Obrtnička komora Istarske županije, a sačinjena je temeljem podataka Hrvatske obrtničke komore i Obrtnog registra Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta.

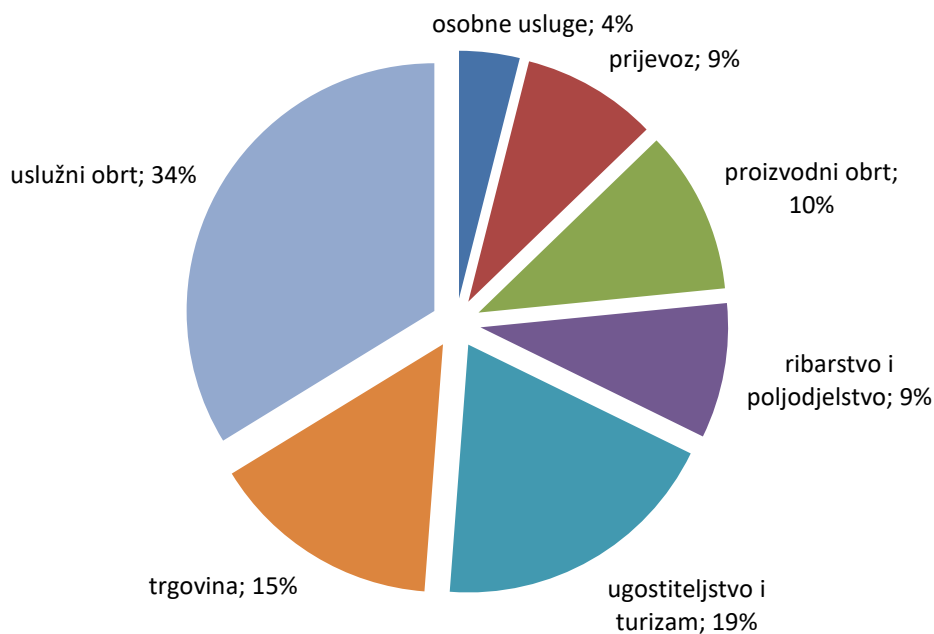
KRETANJE BROJA OBRTA U ISTARSKOJ ŽUPANIJI (prosjeak)

Broj obrta u Istarskoj županiji oscilira tijekom poslovne godine, zbog velikog udjela djelatnosti turizma i ugostiteljstva u gospodarstvu Istre.

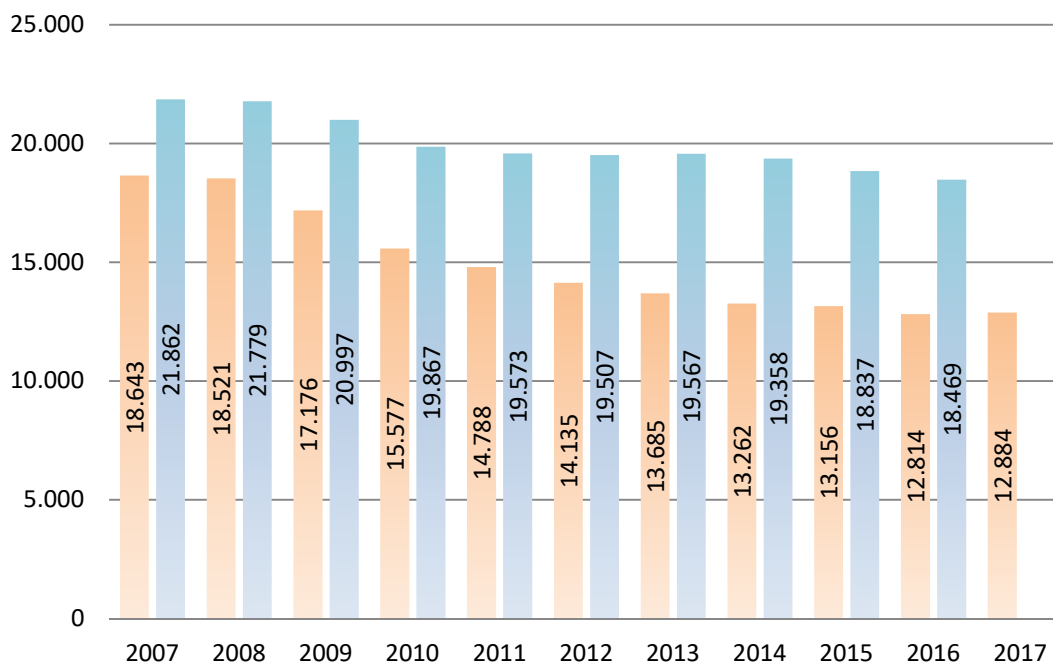
U proteklom desetgodišnjem razdoblju, evidentan je postupni pad broja obrta, u početku najviše zbog gospodarske krize, a u posljednje vrijeme zbog tendencije otvaranja poduzeća umjesto obrta, posebno j.d.o.o.

STRUKTURA OBRTA PO DJELATNOSTI

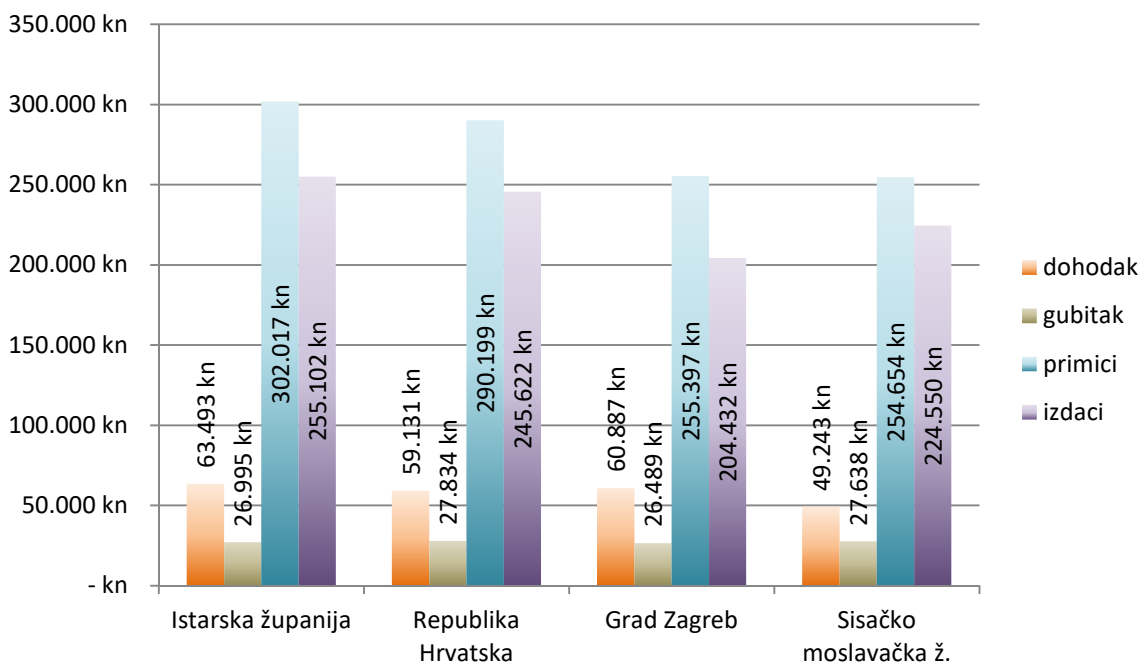
Najznačajnije djelatnosti u strukturi ukupnog broja obrta su uslužni obrti sa 34 %, ugostiteljstvo i turizam sa 19 %, trgovina sa 15 %, slijede proizvodni obrti sa 10 %, ribarstvo i poljoprivreda sa 9 % koliko otpada i na prijevoz, te ostale usluge sa 4 %.

KRETANJE BROJA ZAPOSLENIH U OBRTU (NAJMANJI I NAJVIŠI BROJ)

Broj zaposlenih u obrtu prati trend postupnog smanjenja, kao i kod ukupnog broja obrta. Po iskazanim rezultatima poslovanja, istarski obrtnici su uspješniji od hrvatskog prosjeka.

USPOREDBA FINANCIJSKIH PODATAKA ZA OBRTE

USPOREDBA POKAZATELJA

Udio stanovništva IŽ u broju stanovnika RH	4,86 %	
Udio broja obrta u IŽ u ukupnom broju obrta RH	9,47 %	
	IŽ	RH
Zaposlenost u obrtu (prosinac – kolovoz)	1,84 - 2,53 zaposlena	2,04 - 2,40 zaposlena
Zastupljenost sezonskih obrta	12,69 %	7,07 %
Struktura vlasnika obrta	žene 29,84 % muškarci 70,16 %	žene 32,04 % muškarci 67,96 %

PROBLEMATIKA RAZVOJA OBRITNIŠTVA

Najvažnije činjenice/problemi od utjecaja za razvoj obrtništva su:

- pravna nesigurnost (učestale promjene zakona utječu na poslovanje i na investicijski ciklus),
- nedovoljna zaštita vjerovnika i financijska disciplina,
- neučinkovito suzbijanje nelegalne ekonomije,
- sve češći nedostatak radne snage u velikom broju djelatnosti,
- izuzetno slab interes za obrazovanje za obrtnička zanimanja i za prijem naučnika na praksu.

4. OSTALI POKAZATELJI

4.1. ZAPOSLENOST

U uvodnom dijelu ove Informacije je pojašnjena problematika praćenja broja zaposlenih i razlozi zašto se baza osiguranika Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje smatra najpotpunijim i ažurnim izvorom za ovaj podatak.

BROJ ZAPOSLENIH U IŽ u razdoblju 2013. – 2016. *stanje na dan 31.12.*

Godina	Broj zaposlenih	Indeks 2013. = 100
2013.	77.633	100,00
2014.	77.653	100,03
2015.	77.958	100,42
2016.	80.395	103,56

Izvor: HZMO – Statističke informacije

U promatranom razdoblju evidentan je postupan porast broja zaposlenih, kao i povećanje ukupnog broja za 2.762 zaposlena (3,56 %) u 2016. godini u odnosu na 2013. godinu.

Promatrajući strukturu po osnovama osiguranja, kod pravnih osoba je zaposleno preko 80 % radnika, kod fizičkih osoba 10 %, kod obrtnika gotovo 7 %, 1% u poljoprivredi i 1,3 % su zaposleni u samostalnim profesionalnim djelatnostima.

BROJ ZAPOSLENIH PO OSNOVAMA OSIGURANJA U IŽ u razdoblju 2013.-2016. *stanje na dan 31.12.*

Osnova osiguranja	2013.	2014.	2015.	2016.	% udio u ukupnom broju u 2016.
Radnici kod pravnih osoba	61.446	61.779	62.529	64.895	80,72
Radnici kod fizičkih osoba	8.343	8.351	8.156	8.351	10,39
Obrtnici	5.798	5.583	5.417	5.320	6,62
Poljoprivrednici	821	801	793	763	0,95
Samostalne profesionalne djel.	1.213	1.126	1.053	1.056	1,31
Osig. zaposleni u inoz.***	12	13	10	10	0,01
Ukupno	77.633	77.653	77.958	80.395	100,00

*** Osiguranici zaposleni kod međunarodnih organizacija u inozemstvu i hrvatski državljani zaposleni na teritoriju RH kod poslodavca sa sjedištem u inozemstvu

Izvor: HZMO – Statističke informacije br. 4/2013.,4/2014.,4/2015.,4/2016. (str.6)

4.2. NEZAPOSLENOST

Prosječan broj zaposlenih u županiji pokazuje trend smanjenja. U 2016. godini je evidentirano 3.667 manje nezaposlenih osoba ili 40 % manje nego u 2013. godini.

U Istarskoj županiji je kontinuirano evidentirana najmanja stopa nezaposlenosti (najmanje je dvostruko niža od hrvatskog prosjeka) i po tom pokazatelju je prva među svim hrvatskim županijama.

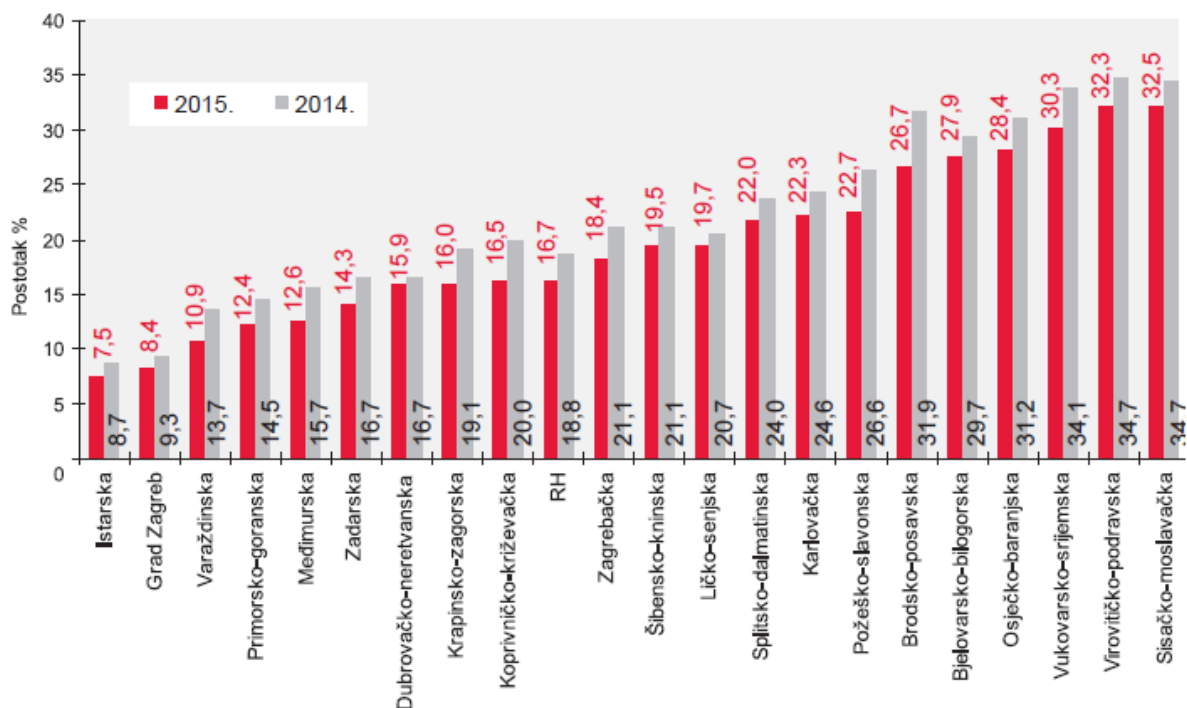
Registrirana stopa nezaposlenosti u 2016. godini je bila na razini Republike Hrvatske 15,0 % aktivnog stanovništva, a u Istarskoj županiji 6,1 % ili gotovo 2,5 puta manja.

PROSJEČAN BROJ NEZAPOSLENIH I STOPA NEZAPOSLENOSTI U RH I IŽ U RAZDOBLJU 2013.-2016.

Godina	Prosječan broj nezaposlenih		Indeks IŽ 2013 = 100	Stopa nezaposlenosti		Omjer RH : IŽ
	RH	IŽ		RH	IŽ	
2013.	345.112	9.071	100	19,3	9,8	1,96
2014.	328.187	7.953	87	18,8	8,7	2,16
2015.	285.906	6.665	73	16,7	7,5	2,23
2016.	241.860	5.404	60	15,0	6,1	2,45

Izvor: HZZ

Stope nezaposlenosti po županijama, godišnji prosjek 2014. i 2015.

* Izračun HZZ-a

4.3. BRUTO DOMAĆI PROIZVOD – BDP

Bruto domaći proizvod predstavlja ukupnu proizvodnju roba i usluga ostvarenu u nacionalnoj ekonomiji; odnosno predstavlja ukupno stvoreni domaći dohodak.

Pokazatelj je proizvodne snage nacionalne ekonomije i može se koristiti za mjerenje i uspoređivanje stupnja gospodarske aktivnosti različitih regija.

 BDP U RAZDOBLJU 2011-2014, usporedba RH i IŽ
 u eurima po stanovniku

Godina	RH	IŽ	Indeks RH = 100
2011.	10.325	12.991	125,8
2012.	10.297	12.677	123,1
2013.	10.228	12.711	124,3
2014.	10.152	12.724	125,3

Izvor: DZS, priopćenja

INFORMACIJA O STANJU GOSPODARSTVA ISTARSKE ŽUPANIJE

Istarsko gospodarstvo sudjeluje u stvaranju BDP Republike Hrvatske sa udjelom od 6,2 % i nalazi se na četvrtom mjestu iza Grada Zagreba sa 33,3 %; Primorsko goranske županije sa udjelom od 8,6 % i Splitsko dalmatinske županije koja ima udio od 8,3 %.

Promatrajući prosječni BDP po stanovniku, Istarska županija je na drugom mjestu sa 12.724 eura što je 25,3 % više od hrvatskog prosjeka, a slijedi Primorsko goranska županija sa 12.548 eura što je za 23,6 % više od prosječnog.

BDP U 2014. GODINI U REPUBLICI HRVATSKOJ PO ŽUPANIJAMA

Županija	Bruto domaći proizvod u mil. EUR	Struktura po županijama (RH = 100)	BDP po stanovniku u EUR	Indeksi (RH = 100)
Republika Hrvatska	43 002	100,0	10 152	100,0
Grad Zagreb	14 299	33,3	17 908	176,4
Zagrebačka	2 512	5,8	7 894	77,8
Krapinsko-zagorska	850	2,0	6 541	64,4
Varaždinska	1 465	3,4	8 448	83,2
Koprivničko-križevačka	972	2,3	8 564	84,4
Međimurska	982	2,3	8 686	85,6
Bjelovarsko-bilogorska	810	1,9	7 012	69,1
Virovitičko-podravska	464	1,1	5 655	55,7
Požeško-slavonska	437	1,0	5 827	57,4
Brodsko-posavska	871	2,0	5 661	55,8
Osječko-baranjska	2 399	5,6	8 045	79,2
Vukovarsko-srijemska	1 020	2,4	5 897	58,1
Karlovačka županija	945	2,2	7 629	75,2
Sisačko-moslavačka	1 213	2,8	7 409	73,0
Primorsko-goranska	3 686	8,6	12 548	123,6
Ličko-senjska	380	0,9	7 822	77,1
Zadarska	1 404	3,3	8 197	80,7
Šibensko-kninska	851	2,0	8 068	79,5
Splitsko-dalmatinska	3 550	8,3	7 808	76,9
Istarska	2 648	6,2	12 724	125,3
Dubrovačko neretvanska	1 245	2,9	10 177	100,3

Izvor. DZS – Priopćenje br. 12.1.3. od 15. veljače 2017.

4.4. INDEKS GOSPODARSKE SNAGE

Hrvatska gospodarska komora je u 2016. godini provela postupak ocjenjivanja i razvrstavanja svih županija u Republici Hrvatskoj prema indeksu gospodarske snage. Ovaj indeks koji se izračunava kao zbroj ponderiranih rangova šest gospodarskih pokazatelja i služi kao analitička podloga za praćenje promjena u stupnju gospodarske aktivnosti županija.

Samo se Grad Zagreb i dvije županije (Istarska i Primorsko-goranska županija) nalaze iznad prosjeka RH. Istarska županija je na drugom mjestu po razvijenosti, iza Grada Zagreba.

	BDP po stanovniku, prosjek 2011.-2013., indeksi, RH=100	Prosječne neto plaće po zaposlenom, prosjek 2012.-2014., indeksi, RH=100	Ukupni prihodi poduzetnika po zaposlenom, prosjek 2013.-2015., indeksi, RH=100	Neto dobit poduzetnika po zaposlenom, prosjek 2013.-2015., indeksi, RH=100	Prihod na inozemnom tržištu po zaposlenom, prosjek 2013.-2015., indeksi, RH=100	Stopa nezaposlenosti, prosjek, 2013.-2015., indeksi, prosjek RH u odnosu na županiju	Demografija - indeks promjene broja stanovnika 2030./2013.	HGK indeks gospodarske snage, RH=100
GZG	179,3	116,7	131,8	130,9	104,6	199,6	102,6	149,3
IŽ	124,5	98,9	84,4	143,4	140,7	178,1	98,7	127,2
PGŽ	124,8	100,1	74,3	72,0	89,5	126,5	92,0	105,1
VŽ	80,9	80,2	77,8	61,1	144,3	139,8	89,8	96,2
DNŽ	95,9	98,8	64,5	105,4	69,9	100,8	94,9	93,1
ZGŽ	75,8	95,5	113,8	80,9	95,6	102,4	97,8	92,5
ZDŽ	79,5	96,4	75,6	84,7	103,1	100,4	100,4	91,1
KKŽ	88,0	92,6	81,5	75,7	100,7	92,6	91,3	90,1
MŽ	81,9	81,5	61,3	58,8	111,7	121,1	93,7	89,2
KŽ	74,7	95,9	70,6	123,8	87,9	83,2	78,5	85,5
KZŽ	61,0	85,9	76,3	74,5	134,6	104,8	88,0	85,4
SDŽ	77,0	95,1	75,1	88,6	59,2	76,3	99,0	82,2
ŠKŽ	77,0	92,6	69,6	71,9	77,0	85,6	81,5	80,3
SMŽ	78,3	93,2	72,5	38,3	155,9	59,8	68,0	79,6
OBŽ	79,2	91,6	84,6	62,1	81,3	64,1	86,0	79,2
LSŽ	76,4	90,9	58,5	54,4	50,3	88,9	82,7	75,0
VSŽ	58,9	87,1	97,4	70,9	81,5	58,7	76,9	72,6
BPŽ	56,9	88,3	66,1	49,4	106,4	59,6	81,1	70,0
PSŽ	59,7	87,3	57,8	47,0	71,6	71,6	84,5	68,5
VPŽ	60,0	84,3	67,5	49,0	82,9	57,2	83,1	68,2
BBŽ	67,0	84,1	65,5	41,5	45,9	67,6	80,7	66,9

Izvor: HGK Županije-velike gospodarske razlike u prostoru, lipanj 2016., str.15

FINA je provela različite analize o rezultatima poslovanja poduzetnika u gradovima i općinama, temeljem kojih je evidentno da su istarski gradovi i općine među najrazvijenijima u Hrvatskoj.

Pokazatelji uspješnosti gospodarstva nekih jedinica lokalne samouprave u Istarskoj županiji su:

- Novigrad je najrazvijeniji grad u Hrvatskoj sa stupnjem razvijenosti većim za 41,31 % u odnosu na prosjek, ima 335 poduzetnika s 1.395 zaposlenih,
- Umag je treći najrazvijeniji grad u Hrvatskoj, iza Grada Zagreba koji je na drugom mjestu,
- Najveći prihod po zaposlenom u 2015. godini ostvarili su poduzetnici sa sjedištem u Rovinju od 1,5 mil. kuna po zaposlenom, čemu je najviše doprinijela Adris grupa s ostvarenih 3,3 milijarde kuna prihoda,
- Rovinj je drugi u Hrvatskoj, iza Grada Zagreba po ostvarenom prihodu poduzetnika,
- prema pokazatelju novostvorene vrijednosti, poduzetnici Rovinja i Poreča u samom su vrhu nakon Grada Zagreba i uz Dubrovnik,
- prema neto ostvarenoj dobiti Poreč je na drugom mjestu u Istri i na osmom mjestu u Republici Hrvatskoj,
- Poreč je među prvih pet hrvatskih gradova koji su 2015. godinu završili u proračunskom plusu od 911 kuna po stanovniku,
- Medulin je sedma najrazvijenija općina u Hrvatskoj i ima najveći broj poduzetnika (437) u odnosu na broj stanovnika,
- Funtana je najrazvijenija općina u Istri.

5. POTICANJE KONKURENTNOSTI PODUZETNIKA

Istarska županija sustavno i kontinuirano stvara preduvjete povoljnijeg okruženja za razvoj gospodarstva i poduzetništva kroz:

- ▶ pripremu prostorno planske dokumentacije,
- ▶ osiguranje poslovnih prostora – poslovne zone, inkubatori, centri,
- ▶ informiranje, savjetovanje i edukaciju poduzetnika – putem upravnih odjela, agencija i komora
- ▶ programe povoljnijeg kreditiranja u suradnji sa poslovnim bankama i
- ▶ bespovratne potpore za poduzetništvo.

U Istri su 34 strateške poslovne zone (od kojih je 16 infrastrukturno opremljenih) ukupne površine od 1.200 ha i u koje je do sada uloženo više od 168 milijuna kuna iz različitih izvora financiranja.

Županija provodi kontinuirano programe povoljnijeg kreditiranja poduzetnika u suradnji sa poslovnim bankama, uz niže kamatne stope, pri čemu preuzima obavezu sufinanciranja dijela kamate tokom čitavog razdoblja otplate kredita i izravno snižava cijenu kapitala.

Samo u toku 2015. i 2016. godine plasirano je preko 100 novih kredita poduzetnicima u ukupnom potencijalu od 67,3 mil kuna. Veliku ulogu u kreditiranju ima i Fonda za razvoj poljoprivrede i agroturizma Istre. Putem Fonda su u 2016. godini odobrena 43 nova kredita u ukupnom iznosu od 9,3 milijuna kuna.

Putem upravnih odjela i županijskih agencija provode se različiti programi poticanja konkurentnosti u dijelu informiranja, savjetovanja i edukacije ali i dodjelom bespovratnih sredstava, sukladno zakonskim propisima, za zapošljavanje osoba s invaliditetom, edukaciju mladih za poduzetništvo, organizaciju sajmova i gospodarskih manifestacija, razvoj inovacija, razvoj selektivnih oblika turizma, za poduzetničku infrastrukturu i znanstveno istraživačku djelatnost

U 2016. godini je dodijeljeno preko 160 bespovratnih potpora poduzetnicima za nabavu nove opreme i samozapošljavanje u vrijednosti od 1.130.000 kuna. To je samo jedan manji dio aktivnosti, a provodi se i niz programa za razvoj poljoprivrede, turizma i ostalih djelatnosti.

Sinergijskom suradnjom javnog i privatnog sektora, suradnjom sa jedinicama lokalne samouprave, ministarstvima i ostalim institucijama poduzetničke infrastrukture na lokalnoj i nacionalnoj razini stvaraju se uvjeti za još brži gospodarski i regionalni razvoj Istarske županije.

6. ZAKLJUČNO

Istarsko gospodarstvo je po stupnju razvoja pri samom vrhu u Republici sa slijedećim obilježjima, prema posljednjim dostupnim podacima:

- ▶ preko 80.000 zaposlenih,
- ▶ prosječna stopa nezaposlenosti od 6,1 koja je za 60 % manja od prosječne stope nezaposlenosti u RH,
- ▶ BDP za 24,3 % veći od hrvatskog BDP,
- ▶ dobit poduzetnika najviše je rasla u Istri i to za 267,4 %;
- ▶ dobit po zaposlenom veća za 80 % u usporedbi na razini RH,
- ▶ indeks gospodarske snage 27,2 % viši od prosjeka.

Uspješno istarsko gospodarstvo je ključni element koji izdiže Istarsku županiju iznad velike većine drugih hrvatskih županija i koji omogućuje relativno dobar standard života građana, ali i zavidnu razinu društvenih i komunalnih standarda.

Rezultat je to činjenice da postoji visoki stupanj suradnje javnog i privatnog sektora, kontinuiteta uspješnih razvojnih politika i trajnog truda svih dionika regionalnog razvoja na stvaranju kvalitetnih uvjeta za rad i razvoj gospodarstva.